

Oliver Turkalj: Hrvatska bi nagodinu mogla ostati bez domaće proizvodnje mlijeka

Posao je postao prelijevanje 'iz šupljeg u prazno' jer na jednu godinu poslovanja u plusu, dolaze tri u minusu, a ovoj krizi i povećanju troškova ne nazire se kraj.

2.978 546 0

OPG **Olivera Turkalja** u mjestu Biljeg kod Slunja ima čak 200 goveda, od kojih 130 muznih krava, te 300 ha poljoprivrednog zemljišta u raznim oblicima vlasništva. S mljekarstvom je započeo još 2001. godine, kada je njegova obitelj kupila šest junica. No, velika kriza, koja je sada dodatno pogođena povećanom cijenom stočne hrane i energenata, svela je domaće mljekarstvo na svega 3.200 proizvođača mlijeka.

"Ostali smo mi, da tako kažem, 'posljednji Mohikanci', a po svemu sudeći nagodinu bi Hrvatska nažalost mogla ostati bez domaće proizvodnje mlijeka jer ne vidim izlaz iz ove sadašnje krize, koja je u odnosu na onu zadnju iz 2008., puno jača i nevjersnija jer joj se nazire neki skori kraj", kaže nam Oliver kojeg smo uhvatili jednog kišnog ljetnog dana, koji je iskoristio da s četvoricom svojih kolega mljekara, u velikom natkrivenom hangaru u Slunju, popravi poljoprivrednu mehanizaciju kupljenu iz EU fondova. Novija je, ali se i ona kviri, a kako je međusobno koriste, odnosno razmjenjuju kombajne i kosilice, tako je i skupa popravljaju.

Mljekarstvo je postalo prelijevanje 'iz šupljeg u prazno'

Dodaje da ih to međusobno povjerenje, a i generacijski su dosta blizu, još nekako i drži da ne potonu iako su obveze sve veće, kao i **minusi na računima**, jer se moraju zaduživati da bi održali (neisplativu) proizvodnju mlijeka.

Inače, ovaj mladi poljoprivrednik je novi član Skupštine Hrvatske poljoprivredne komore (HPK), nakon zadnjih izbora u proljeće ove godine, ali se, kaže, od onda ništa nije dogodilo, barem što se tiče osnivanja Odbora za stočarstvo. Uz to, kaže, pitanje je koliko stočari koji nemaju slobodnog vremena za sastančenja, jer su u dnevnom ritmu proizvodnje, mogu učiniti da im bude bolje, no smatra da Komora, koliko ona to može, svakako mora učiniti više za mljekare.

Na OPG-u Olivera Turkalja sveukupno je 200 goveda

Prema njegovim riječima, pet osoba, u prvom redu njegova obitelj, supruga i roditelji, te jedan stalno zaposleni radnik, vezani su i egzistencijalno za mliječnu farmu. No, taj je posao postao, kaže, prelijevanje 'iz šupljeg u prazno' jer na jednu godinu poslovanja u plusu, dolaze tri u minusu i ne vidi kako tako dalje i do kada.

Primjerice, **troškovi proizvodnje** mlijeka povećali su im se ove godine 40 posto u odnosu na prošlu godinu, a prihodi ostali na istoj razini kao i lani. "Dok još imamo stočne hrane, u prvom redu silaže po starim cijenama moći ćemo hraniti stoku kako tako još koji mjesec, ali vrlo je upitno hoće li ovogodšnji kukuruz, koji je i dosta podbacio s urodom, završiti u novoj silaži i koliko će ga uopće biti", zabrinut je Oliver za skorbu budućnost velike farme. Ratari će, drži, zaraditi više na kukuruzu u zrnu nego što bi za njega dobili da ga prodaju u stočnoj hrani.

Tamni oblaci nad mljekarima

Naime, njegova farma je već jednom jedva preživjela, prije desetak godina, a sada kaže da bi rješenje, kakvo takvo, moglo biti da prepolove proizvodnju, jer drži ne mogu raditi dugotrajno sa gubicima. Istina, otkuplivač mlijeka, sirana Gligora sa Paga, polagano povećava otkupnu cijenu, ali nedovoljno da pokrije velike ulazne troškove najveće mliječne farme na Kordunu. Oko nje je sada i puno obrađenog zemljišta, što je ohrabrujuće za vidjeti, jer to ovaj lijepi kraj, davno nije vidio. No, tamni oblaci su se nadvili na velike mljekare, koji su kod Slunja, pokrenuli i proizvodnju sira, kao što je sirana [Petra Turkalja](#), o kojoj smo već pisali.

“ **Stočari traže hitan sastanak u Vladi: Zabranite izvoz kukuruza** ”

Oliver ističe da imaju korektan poslovni odnos sa siranom Gligora, te se ne može požaliti na istu, koja im pomaže koliko može. "Ali kada se na kraju podvuče crtu **isplativosti proizvodnje**, zbrojite prihode i oduzmete rashode, koji su sada i osjetno veći, bilo da se radi o energentima (plavom dizelu, op.a.), stočnoj hrani ili uslugama, vidite da tu nešto ne štima u konačnoj računici", kaže i dodaje da to znači da mljekari nikada neće povećati dovoljno otkupnu cijenu, koja sada iznosi 3.20 kn po litri mlijeka prve kvalitete, da mogu uz ove troškove, poslovati pozitivno. Trenutno moraju dizati kredite da plate račune koji u ovoj krizi rastu iz mjeseca u mjesec.

Crne krave bolje od crvenih?

Ostat će, kaže naš sugovornik, samo oni **rijetki mljekari** koji su još vezani za EU fondove, pa moraju raditi dalje, a inače je već dosta stočara metnulo ključ u bravu. On je na težim uvjetima gospodarenja uspio doći do sredstava iz EU fondova, što se lijepo vidi u novim poljoprivrednim strojevima. Čuli smo da je ljetinu i na Kordunu obilježila velika suša, ali sijeno je ionako najmanji trošak u cijeni stočne hrane, barem što se tiče mljekarstva.

Osim kolika će mu biti cijena, pitanje je i hoće li biti kukuruza

Turkalj nam kaže i da su podignuli lijepo stado holstein krava, a imaju još i manji broj simetalki koje će postepeno maknuti iz proizvodnje. On drži da su 'crne krave bolje od crvenih'. Pitali smo i za obnovljive izvore energije na farmama, te investicijske mjere iz Programa ruralnog razvoja, kroz operacije 4.1.1. i 4.2.2., koje priprema vlada, na što Oliver samo nijemo sliježe ramenima, dajući nam znak da je sve to još na 'dalekom štapu', jer natječaji će biti raspisani tek do kraja godine, a "požar valja gasiti na vrijeme kada kuća gori", zaključuje naš sugovornik.

*Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke medije u okviru javnog natječaja za poticanje kvalitetnog novinarstva